

UN ALTRE ART

INFORMALISME

A CATALUNYA 1956-1966

EXPOSICIÓ

Organització i producció:

Museu d'Art de Girona
(Agència Catalana del Patrimoni Cultural)

Direcció:

Carme Clusellas

Comissariat:

Joan Gil Gregorio
Conxita Oliver Cabestany

Coordinació:

Aurèlia Carbonell

Suport tècnic:

Joan Duran

Disseny expositiu:

Jordi Tolosa

Disseny gràfic:

Jordi Ortiz

Conservació i restauració:

Elena Boix
Yolanda Bergua

Emmarcament:

Deu del Nou
L'Art M.R.
Marc Imatge

Muntatge:

Josep Clusells
Estructures Forts
Fusteria Creixans
Quim Gironella
TTI
Vidcus
3G Pintors

Arxiu documental:

Col·lecció Joan Gil Gregorio

Edició i muntatge audiovisual:

Fromzero

Assegurances:

Liberty Mutual Insurance Europe Limited
Salomó & Bonet-Godó Broker de Seguros, S.L.
XL Insurance Company SE

Transports d'obres d'art:

TTI

Assessorament lingüístic i traduccions:

LINK Multilingüe

Prensa i Comunicació:

Punt de Fuga Gestió Cultural, S.L.
(Laura Bohigas)

Activitats i educació:

Punt de Fuga Gestió Cultural, S.L.
(Marta Grassot i Anna Llosas)

Prestadors:

Biblioteca Museu Víctor Balaguer.
Vilanova i La Geltrú
Col·lecció Imbert
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
Fundació Carmen & Lluís Bassat
Fundació Fornells-Pla i Conxa
Sisquella, la Garriga
MACBA. Museu d'Art
Contemporani de Barcelona
Morera. Museu d'Art Modern i
Contemporani de Lleida
Museu d'Art de Sabadell.
Ajuntament de Sabadell
Museu d'Art Contemporani de
Barcelona
Galeria El Cisne, Madrid

Agraïments:

Judit Barnés. Lluís Bassat. Lourdes Cirlot. Marc Domènech. Jaume Guardis. Núria Homs. Ignacio Maragall. Àlex Mitrani. Mercedes Molleda. Sílvia Muñoz d'Imbert. Jesús Navarro. Òscar Pàmies. Pere Pedrals. Antònia M. Perelló. Ricard Planas. Núria Poch. Mireia Rosich. Patrícia Sorroche. Engràcia Torrella. Richard Vanderaa
I a totes aquelles persones que han cedit desinteressadament obres de la seva col·lecció per a l'exposició i que volen restar en l'anonimat.

MUSEU D'ART DE GIRONA

Direcció:

Carme Clusellas

Equip tècnic:

Elena Boix
Aurèlia Carbonell
Joan Duran
Carme Martinell
Antoni Monturiol

Administració:

Adriana Cle
Dori Mesa

Documentació i arxiu:

Núria Ferrer
Enric Leemans

Manteniment:

Josep Clusells

Servei d'atenció al públic:

Teresa Herms
Manpreet Kaur
Júlia Merino
Elisabet Pazo
Alba Pérez
Pilar Ramírez
Pere Romans

Prensa i comunicació:

Punt de Fuga Gestió Cultural, S.L.
(Laura Bohigas)

Activitats i educació:

Punt de Fuga Gestió Cultural, S.L.
(Marta Grassot i Anna Llosas)

Coberta:

Eduard Alcoy

Pintura D-1/60 (fragment), 1960

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

Un altre art. Informalisme a Catalunya 1956-1966

Del 27 d'octubre de 2023 a l'1 d'abril de 2024

Comissariat: Joan Gil Gregorio i Conxita Oliver

Producció: Museu d'Art de Girona

Inauguració: divendres 27 d'octubre de 2023

Lloc: Museu d'Art de Girona · Pujada de la Catedral, 12 · Girona

Hora: 18.00 h

Presentació

“A l’art dels nostres dies no hi ha lloc per a diversions esteticistes. Avui és necessari cridar i l’informalisme és un art que crida, i crida fort. És un art nu, auster, aspre, desolat. Un art gens còmode. I per això és sincer”

Fragment del text anònim de l'exposició «Informalismo»,
presentada a la Sala Municipal de Girona (1960).

L'informalisme és un dels moviments més rellevants que ha tingut Catalunya en la segona meitat del segle xx pel que va significar de llibertat creativa i de ruptura amb la limitació representativa. Com a tendència, va sorgir a Europa un cop acabada la Segona Guerra Mundial i va ser definida amb conceptes com *art-autre* o *art informel*, encunyats pel crític d'art francès Michel Tapié, el 1951, per reivindicar un «art diferent». Un art que renunciava a l'organització compositiva i a tot allò que fos elaboració racional, i que apostava per obres que no representessin res, sinó que fossin manifestacions plàstiques amb valor propi. Sempre un art personal i introspectiu, l'informalisme es va desplegar en un ampli ventall de varietats pictòriques —matèrica, tachista, signicogestual i espacialista— que van dominar el panorama artístic europeu, i català, al llarg dels anys cinquanta i seixanta.

La mostra «Un altre art. Informalisme a Catalunya, 1956-1966» estableix la revisió més extensa feta fins ara sobre aquest corrent al nostre país i incorpora artistes —sobretot dones— poc exposats o reconeguts dins el gruix informalista català. Alhora, dedica un espai a l'historiador i crític Juan-Eduardo Cirlot (Barcelona, 1916- 1973), un dels defensors més acèrrims d'aquest moviment. També fa un reconeixement especial als artistes Albert Ràfols-Casamada, Romà Vallès, Evarist Vallès i Antoni Tàpies, dels quals enguany es commemora el centenari del naixement.

La selecció de la documentació d'època permet aportar nous discursos i contextualitzar les obres en el seu marc històric.

En definitiva, es vol reivindicar tota una generació que va tenir una indiscutible transcendència històrica perquè se la situï al lloc que mereix en la historiografia de l'art català contemporani.

CENTENARIS

Quatre artistes que van tenir un paper molt significatiu en el moviment informalista a Catalunya commemoren enguany el centenari del seu naixement i, en el context d'aquesta exposició, també se'ls vol retre un reconeixement especial:

Albert Ràfols-Casamada (Barcelona, 1923-2009), pintor, poeta, professor i escriptor, ha estat un dels artistes catalans contemporanis que més ha influït en les joves generacions.

Romà Vallès (Barcelona, 1923-2015) i **Evarist Vallès** (Pierola, 1923 - Figueres, 1999), dos artistes que, a més de compartir cognom i any de naixement, tenen en comú la utilització d'un llenguatge artístic que es refereix a la natura i al cosmos en grans espais infinits.

Antoni Tàpies (Barcelona, 1923-2012), un artista clau per a l'art del segle xx al qual es dedica una commemoració especial, del 13 de desembre de 2023 i durant tot el 2024, amb l'objectiu de recuperar-ne el llegat artístic i reivindicar la vigència de la seva obra.

Albert Ràfols-Casamada

(Barcelona, 1923-2009)

Blanc

1960

Tècnica mixta sobre fusta

33 x 43 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Informalisme en context

EUROPA

A Europa, en una situació de crisi després de la Segona Guerra Mundial, s'estén la necessitat entre els artistes més joves de deixar de banda la figuració i expressar la problemàtica del món en què viuen. Un dels moviments amb més arrelament va ser l'informalisme: un art autèntic, inconformista, irracional, que responia a un estat d'ànim i a la pròpia veritat interior.

El concepte *art-autre* o *art informel* sorgeix a França el 1951 encunyat pel crític Michel Tapié i posa sobre la taula valors lligats amb l'existencialisme i els postulats dels filòsofs Jean-Paul Sartre i Martin Heidegger. Alhora van aparèixer altres terminologies anàlogues al concepte *informal*: *espacialisme* (*concetto spaziale*), propiciada per Lucio Fontana (1946); *abstracció lírica*, per Jean-José Marchand (1947); *art brut*, per Jean Dubuffet (1947), o *tachisme*, per Pierre Guéguen (1951). Totes aquestes terminologies estan connectades per una mateixa estructura vertebral amb matisos específics. La matèria va assumir una rellevància particular, especialment en artistes com Dubuffet, Fautrier o Burri. La taca, el gest i el signe també van prendre un protagonisme especial en Mathieu, Hartung, Wols o Tobey, mentre que l'espacialisme va aconseguir un altre concepte d'espai amb Lucio Fontana.

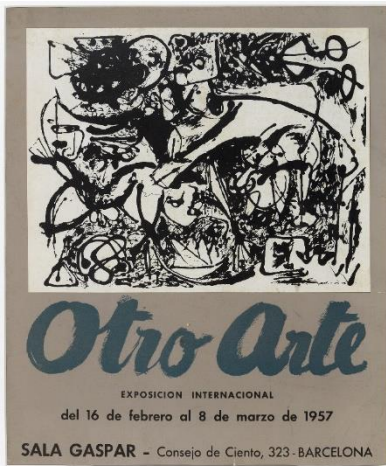

ESTAT ESPANYOL I CATALUNYA

A mitjans de la dècada dels anys cinquanta, a l'Estat espanyol es van donar les condicions per establir contacte amb l'exterior i iniciar la projecció del seu art. Els èxits artístics en

certàmens internacionals com les biennals hispanoamericanes d'art, impulsades des dels interessos del franquisme, van ser uns dels de més transcendència. Se'n van celebrar tres: Madrid (1951), l'Havana (1954) i Barcelona (1955).

A Catalunya arriben les propostes internacionals, com l'exposició d'art modern dels Estats Units, que es va presentar a Barcelona el 1955, coincidint amb la III Biennal Hispanoamericana. En aquest context, els artistes catalans més inquiets, molts d'ells becats pel Cercle Maillol de l'Institut Francès, viatgen per Europa, sobretot a París, per connectar amb els llenguatges artístics més cosmopolites. La data històrica de 1957 marca el final de la postguerra espanyola en el panorama polític, econòmic i social, així com un canvi de rumb cultural i artístic. Aquest any té lloc l'exposició internacional «Otro arte», comissariada per Michel Tapié a la Sala Gaspar de Barcelona i posteriorment a la Sala Negra del Museu d'Art Contemporani de Madrid, amb la presència de tres artistes catalans: Tàpies, Vilacasa i Tharrats. La mostra va marcar el començament d'un nou esdevenir artístic, moment en el qual apareix la revista *Correo de las Artes*, una de les plataformes que més va defensar l'informalisme.

Entre 1957 i 1964, Espanya entra en el circuit internacional de l'art d'avantguarda a partir d'una idiosincràtica aportació a l'informalisme. A mesura que el règim franquista s'obre a la política internacional, l'Estat va apadrinant l'avantguarda artística com a símbol de canvi tant estètic com cultural. Com a operació d'imatge, la promoció de l'art abstracte espanyol a l'estranger va tenir una extensió molt efectiva amb les biennals XXIX i XXX de Venècia (1958 i 1960) o la III Biennal dels Països de la Mediterrània a Alexandria (1959), iniciatives que van situar els artistes espanyols, i els catalans, en el circuit internacional amb un alt reconeixement.

AMÈRICA

A finals dels anys quaranta, els artistes nord-americans van crear el primer moviment d'avantguarda originari, lluny de les influències surrealistes i constructivistes europees. Va ser batejat amb el terme *expressionisme abstracte*, utilitzat per primera vegada pel crític Robert Coates el 1946, i es va aplicar a la nova pintura practicada a Nova York que prioritzava el gest i la defensa de l'expressió per damunt de l'estètica.

Clement Greenberg va propugnar la *new American painting* (nova pintura americana), mentre que Harold Rosenberg (1952) va utilitzar la màxima *action-painting* (pintura d'acció) per qualificar el tipus de llenguatge, fos abstracte o figuratiu, que recorria a l'automatisme gestual, com l'obra de De Kooning, Kline o Pollock. Mark Rothko, en canvi, abordarà la seva investigació dins una mística existencial que el portarà a altres dimensions espacials. Per als artistes catalans van ser molt importants les prestigioses biennals de São Paulo (1957, 1959 i 1961), així com les diferents exposicions d'art espanyol que es van exhibir tant a Hispanoamèrica (Mèxic, Argentina, Brasil, Xile) com als Estats Units; a Nova York, per exemple, les destacades «New Spanish painting and sculpture» al MoMA i «Before Picasso; after Miró» al Museu Solomon R. Guggenheim, totes dues de 1960.

Exposició

LES ARTISTES INFORMALISTES

La història de l'art és plena d'exclusions historiogràfiques amb noms de dona, resultat d'omissions perpetuades pel sistema patriarcal. A part d'aquesta visió esbiaixada de la historiografia, les grans dificultats d'accés a la professió van marcar definitivament la trajectòria de les dones artistes.

Davant el rol de subordinació adjudicat a les dones a l'Espanya franquista, unes quantes artistes es van agrupar per impulsar el *Saló Femení d'Art Actual*, que es va celebrar anualment a l'Antic Hospital de la Santa Creu de Barcelona durant una dècada, entre 1962 i 1971. El certamen ajudava a donar visibilitat a l'art realitzat per dones, ja fos figuratiu o abstracte-informalista. Les exposicions, úniques en aquell moment, van aconseguir el suport de l'Ajuntament de Barcelona i d'altres institucions oficials, tot i que van ser rebudes amb hostilitat per part de la crítica d'art espanyola.

Amb tot, poques de les seves participants van superar la cursa d'obstacles per aconseguir professionalitzar-se. Ara ens proposem situar-les en el lloc que mereixen, com aquestes sis representades a l'exposició: Magda Ferrer, Elena Paredes, Amèlia Riera, Conxa Sisquella, Anita Solà d'Imbert i Maria Assumpció Raventós, que va ser una de les impulsores del Saló Femení i que va exercir de presidenta del sisè al vuitè certamen.

Conxa Sisquella

(Centelles, 1926 - Barcelona 1996)

Terra de fòssils

1962

Pintura i collage sobre tela

65 × 81 cm

Fundació Fornells-Pla i Conxa Sisquella, la Garriga

PINTURA GESTUAL O D'ACCIÓ

L'any 1952, als Estats Units, el crític i teòric de l'expressionisme abstracte Harold Rosenberg utilitza el terme *action-painting* (pintura d'acció), per referir-se a l'automatisme pictòric de Jackson Pollock — conegut com a *dripping* (degoteig). Aquesta tècnica envaeix la tela amb uns entreteixits cromàtics, aconseguits gràcies a una acció vertiginosa que marca el seu gest tan prototípic. Uns representants característics d'aquesta tendència també són De Kooning o Kline.

Josep Hurtuna
(Barcelona, 1913-1978)
Vermell central
1964
Tècnica mixta sobre tela
65 × 100 cm
Col·lecció particular,
Barcelona

Per extensió, aquesta denominació s'usa per referir-se a l'automatisme pictòric, un tipus de pintura particularment violenta i que fa servir pinzellades energètiques i expressives damunt d'àmplies superfícies per transmetre a l'espectador la impressió de força i acció. El gestualisme emfatitza l'acte físic de pintar i crida l'atenció sobre el procés de creació. Opta per la velocitat d'execució en el mínim espai de temps, dona la màxima llibertat a la dicció i atorga al gest i al signe el màxim protagonisme.

A Catalunya, Teodoro Asensio, Eduard Alcoy, Jean-Baptiste Chéreau, Hsiao Chin, Joan Hernández Pijuan, Josep Hurtuna, Enric Planasdurà, Romà Vallès, Evarist Vallès i Nadia Werba empen pinzellades gestuals que deixen una empremta i un rastre dinàmic, tothora resultat d'una fluïdesa desbordant, encara que alguns d'ells treballen paral·lelament la matèria. La força del moviment es concentra en un punt i esclata a partir d'un focus irradiant, mentre que les explosions magmàtiques, els traços en lluita i la pugna de forces oposades es materialitzen amb un cert dramatisme d'una gran força existencialista.

0 FIGURA

El 1960, els artistes Joan Claret, Joan Hernández Pijuan, Joan-Josep Tharrats, Josep Maria Subirachs i Joan Vilacasas, i el crític d'art Rafael Santos Torroella, creen el grup *0 Figura*, vinculat a les tendències informalistes.

El nom d'aquest col·lectiu fa referència a la mida del bastidor (18 × 14 cm), que en el mercat s'anomena *0 figura* i que utilitzaven per realitzar les seves obres. Un petit format que va ser emprat en la primera exposició dedicada a Velázquez, «Homenaje informal a Velázquez» (1960), en ocasió dels actes commemoratius del tricentenari de la mort del pintor. S'hi van aplegar quaranta-un autors que van presentar una obra en aquest format, amb un catàleg que també recollia frases i pensaments entorn de Velázquez, escrits pels mateixos artistes participants, a més de teòrics, historiadors, crítics, filòsofs, arquitectes i persones vinculades al món de la cultura.

Joan-Josep Tharrats
(Girona, 1918 - Barcelona, 2001)
Fòssil
1957
Tècnica mixta sobre tela
54 × 65 cm
Col·lecció particular, Barcelona

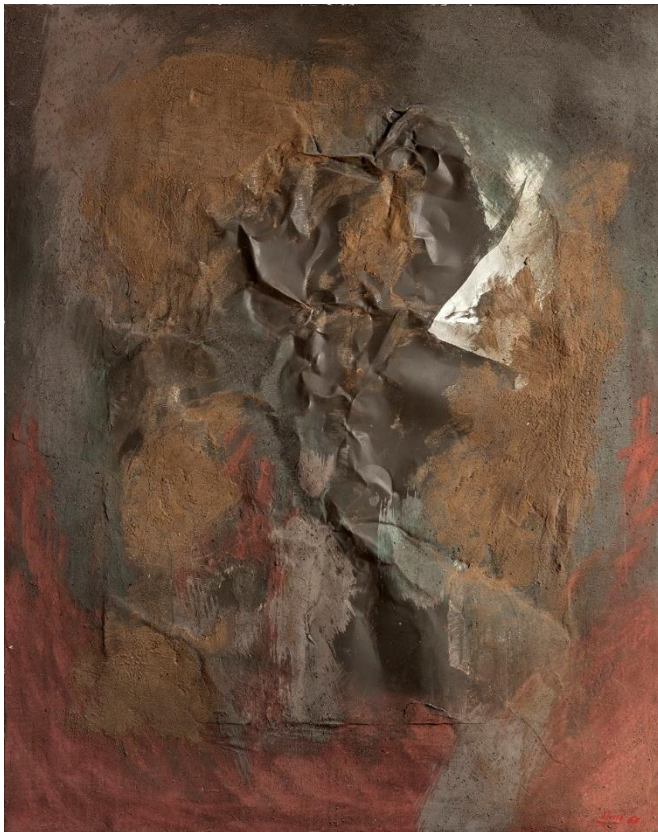
Joan-Josep Tharrats
(Girona, 1918 - Barcelona, 2001)
77.777
1960
Oli sobre tela
89 × 116 cm
Museu d'Art de Girona, núm. reg. 137.488. Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art

Després d'aquesta mostra, la Sala Gaspar va organitzar-ne sis més sota el mateix nom del grup, cadascuna amb un tema com a eix vertebrador i acompanyada sempre de l'edició d'una publicació de reflexió sobre l'art abstracte. Tres d'aquestes mostres van ser monogràfiques dedicades a Vilacasas, Tharrats i Subirachs. Les altres tres van ser sobre temàtiques concretes: «El objeto», «El mural» i «Grafismes». Durant els tres anys que va durar aquesta activitat es van publicar set catàlegs que són un referent essencial per entendre les posicions d'aquests artistes i la situació de l'art més trencador al nostre país. El grup es va dissoldre el 1963, quan la Sala Gaspar va decidir deixar d'impulsar-lo.

PINTURA MATÈRICA

La majoria d'artistes que es decanten pel llenguatge informalista atorguen un protagonisme especial al tractament de la matèria en estat pur i a la manera d'utilitzar-la sobre el suport. Empren materials insòlits — com ara sorres, pols de marbre, asfalt, draps, teixits, sacs, fustes cremades, planxes metàl·liques— tot aprofitant-ne les capacitats expressives i evocatives, i superposant-ne o substituint-ne les qualitats cromàtiques.

La pintura matèrica ha assumit una importància ben particular en l'art contemporani, especialment en alguns creadors europeus, com ara Dubuffet, Fautrier o Burri.

Joaquim Llucià

(Vidreres, 1929 - Barcelona, 1973)

Terres i aigua

1963

Tècnica mixta sobre tela

92 x 73 cm

Museu d'Art de Girona, núm. reg. 130.949. Fons d'Art Diputació de Girona.

A Catalunya, Tàpies n'és el representant més significatiu, a més de figures de nivell que la tracten com a element autònom: Daniel Argimon, Erwin Bechtold, Armand Cardona Torrandell, Modest Cuixart, Jordi Curós, Will Faber, Guillermo García Pibernat, Josep Guinovart, Joaquim Llucià, Albert Ràfols-Casamada, Alfons Mier, Enrique Tábara, Francisco Valbuena, Romà Vallès i Joan Vilacasas quedaran seduïts per les gruixàries i les textures. Igualment, Magda Ferrer, Elena Paredes, Amèlia Riera, Maria Assumpció Raventós, Conxa Sisquella i Anita Solà d'Imbert empren relleus i empastaments com a base de la qualitat expressiva de les seves obres.

ANTONI TÀPIES

Antoni Tàpies (Barcelona, 1923-2012), als inicis dels anys cinquanta, comença una dècada crucial en la qual l'artista no solament troba el seu propi llenguatge, sinó que obté reconeixement internacional. S'allunya de l'estètica dau-al-setiana i inicia un nou camí creatiu, ja dins l'informalisme més matèric. Una transformació que respon a experiments formals, però, fonamentalment, a una reacció enfront de la destrucció del primer gran conflicte que era alhora global i atòmic: la Segona Guerra Mundial.

Damunt superfícies opaques i parques en forma de mur, Tàpies experimenta l'expressivitat de les incisions i de les ferides, l'evocació múltiple de les textures i la immediatesa dels materials que dramàticament ens parlen de la vida i de la mort, del cos i de l'esperit.

Des de 1952, amb l'exposició a la Biennal de Venècia, i al llarg de tota la dècada de 1960, Tàpies participarà en els principals esdeveniments artístics d'Europa i Amèrica, i sumarà un seguit de reconeixements que el portaran a una important projecció i admiració internacional.

Antoni Tàpies

(Barcelona, 1923-2012)

Pintura rosa i blava

1959

Procediment mixt sobre tela

162 × 97 cm

Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

PINTURA TACHISTA

El terme *tachisme*, que deriva de la paraula francesa *tache* (taca), apareix a principis dels anys cinquanta a França, definit per Pierre Guéguen i difós per Charles Etienne i especialment per Michel Tapié, a partir del seu llibre *Un art autre*. Sovint se l'ha considerat l'equivalent europeu a l'expressionisme abstracte, i defineix una de les modalitats utilitzades dins el corrent informalista caracteritzada per l'ús de taques de color que es van expandint sobre el suport de manera espontània i automàtica. El tachisme mostra una realitat marcada de subjectivitat pura, en què l'experiència sensorial es vincula a l'impuls i al dinamisme del procés d'acció creativa.

Artistes internacionals com Mathieu —que va escriure *Au-delà du tachisme* (1963)—, Wols o Tobey, entre altres, són coneguts per aquest llenguatge plàstic, encara que també se'ls situa com a sígnics.

A Catalunya, dos dels representants més importants són Joan-Josep Tharrats i August Puig, que creen una pintura que es consolida per la turgència de les taques i que connecta amb una natura eminentment poètica i suggeridora, amb formes en què el resultat no és una deformació de la realitat sinó el pressentiment visionari d'altres realitats tant microcòsmiques com còsmiques.

August Puig
(Barcelona, 1929 -
Girona, 1999)
Ocell en vol
1957
Tècnica mixta
sobre tela
81 × 100 cm
Col·lecció
particular,
Barcelona

PINTURA ESPACIALISTA

L'espacialisme és un moviment pictòric que va ser impulsat per l'artista italoargentí Lucio Fontana el 1946, amb una sèrie d'obres que va titular *Concetto spaziale* («Concepte espacial»). Amb els seus llenços discontinus, l'artista va eliminar la distància entre el quadre i l'espai que l'envoltava, i en va modificar el context. La pretensió de l'espacialisme era mostrar la tridimensionalitat a través de talls i perforacions buscant en tot moment un «espai altre», i establint un diàleg entre allò que és espai pintat i allò que és espai circumdant. Altres artistes arriben al concepte espacial gràcies al tractament de gradacions cromàtiques i camps de color que acaben modificant l'espai. Un exemple d'això és Mark Rothko, que a partir de 1947 abordarà la seva obra dins una mística existencial que el portarà a altres dimensions espacials gràcies a la superposició de capes de color de gran subtilitat.

A Catalunya, molts artistes opten per aconseguir una concepció inèdita de la noció tradicional d'espai amb diversitat de propostes com ara Agustí Español Viñas, Norman Narotzky, Lluís Bosch o Manuel Duque que experimenten amb camps cromàtics i amplis espais oberts, de contorns irregulars i formes vaporoses i aquoses que fluctuen per l'espai. Carles Planell, per la seva banda, perfora i forada les teles, igual que Joan Furriols, que ho fa amb planxes metàl·liques. Altres artistes com Albert Ràfols-Casamada, Francisco Valbuena, Romà Vallès, Evarist Vallès i Will Faber, tot i poder-los considerar també matèrics, es van introduir en investigacions per conquerir un altre concepte d'espai. De la mateixa manera, Joaquim Llucià introdueix el reflex com a efecte mirall per aconseguir un concepte d'espai resplendent i alliberar-se de la corporeïtat.

Norman Narotzky
(Brooklyn [Nova York], 1928)
Paisatge cremant
1960
Oli sobre tela
130 × 162 cm
Col·lecció particular

JUAN-EDUARDO CIRLOT (BARCELONA, 1916-1973)

De perfil multidisciplinari i polifacètic —poeta, compositor, crític d'art, entusiasta de l'edat mitjana, investigador del món del misteri i dels somnis—, va ser un dels teòrics i crítics d'art més destacats del seu moment.

Vinculat estretament als grups Dau al Set i El Paso, com a crític d'art va ser un estudiós clarivident i lúcid de totes les experiències i tendències que van sorgir en l'art del segle xx i en va ser un gran defensor. Teòric del simbolisme, del surrealisme —gràcies a l'amistat amb Alfonso Buñuel i André Breton—, de l'art abstracte i molt especialment de l'informalisme, del qual va ser valedor a ultrança.

Cirlot va aglutinar al seu entorn aquells artistes que intentaven trencar amb l'academicisme tradicional i obrien noves fronteres en la creació artística. Va publicar articles, manifestos i importants assajos. Els seus escrits ens donen una visió completa de la seva transversalitat, cosa que el fa una de les ments més privilegiades i visionàries del moment. Una de les publicacions que es va convertir en una plataforma important per difondre l'informalisme va ser la revista *Correo de las Artes*, la més avantgardista del moment i una de les que va fer més difusió dels artistes revelació, no solament catalans sinó també de l'àmbit nacional i internacional. El 1957, Cirlot hi va iniciar una col·laboració que es va perllongar fins al 1962. Assessorada des del començament pel col·leccionista i marxant René Metras, ambdós hi van demostrar el seu compromís amb els artistes més valents i arriscats.

Escrits sobre informalisme

Els articles escrits per Juan-Eduardo Cirlot a la revista *Correo de las Artes* referents a l'informalisme són, entre molts altres, els següents: «El arte otro» (núm. 1, 1957); «Sistema del informalismo» (núm. 10, 1958); «La obra informalista» (núm. 14, 1959); «Origen del informalismo» (núm. 15, 1959); «¿El informalismo en el siglo xix?» (núm. 24, 1960); «La expresión de los viejos muros» (núm. 24, 1960); «Informalismo y constructivismo» (núm. 28, 1960); «Ideología del informalismo» (núm. 29, 1960-1961), que inclou un encartament en

color del manifest cirlotà; «Informalismo y tradición» (núm. 31, 1961); «El realismo informalista» (núm. 33, 1961), i «Arte y transformación» (núm. 33, 1961).

També cal destacar, ja al marge de la revista, les publicacions següents: *El arte otro: Informalismo en la escultura y la pintura más recientes* (Barcelona: Seix Barral, 1957), *Informalismo* (Barcelona: Omega, 1959) i *Ideología del informalismo* (València: s/n, 1960), primer número de la col·lecció «Cuadernos del Movimiento Artístico del Mediterráneo». Igualment, Cirlot va escriure nombrosos textos per a artistes d'aquest corrent.

Cronologia essencial

1945

- Acaba la Segona Guerra Mundial.
- S'inaugura el Museu d'Art Modern al parc de la Ciutadella de Barcelona.

1946

- Es crea el Cercle Maillol sota l'empara de l'Institut Francès de Barcelona. Josep Maria de Sucre n'és nomenat president (1951-1964).
- Es presenta la primera exposició avantguardista després de la Guerra Civil: «Tres pintors (Joan Ponç, August Puig i Pere Tort) i un escultor [Francesc Boadella]», al Centre Excursionista Els Blaus de Sarrià (Barcelona). useu d'Art Modern al parc de la Ciutadella de Barcelona.

1948

- Es crea el grup Dau al Set (1948-1953) i la seva revista (1948-1955).
- Se celebra el primer Saló d'Octubre(1948-1957).
- S'inicien els Cicles Experimentals d'Art Nou (1948-1953).

1949

- Es crea el Club 49 (1949-1971).
- Es funda el grup Escuela de Altamira (Santillana del Mar, 1949-1950).
- Es crea el grup Lais (1949-1951): Maria Jesús de Solà, Santi Surós, Miguel Estradera, Enric Planasdurà, Francesc Xavier Modolell i Xavier Estradell, als quals més endavant es van afegir Ramon Rogent, Manuel Capdevila, Josep Hurtuna i Sanjuan. Publica *El manifest negre*.

1950

- Es crea el grup Postectura (Girona, 1950): Josep Maria Subirachs, Francesc Torres Monsó, Martí Sabé, Esther Boix, Ricard Creus i Joaquim Datzira.

1951

- Se celebra la I Biennial Hispanoamericana d'Art (Madrid).

1952

- Michel Tapié publica *Un art autre: où il s'agit de nouveaux dévidages du réel* (París).
- Antoni Tàpies s'inicia en l'informalisme després d'un període més surrealista (1948-1951).
- Se celebra la XXVI Biennial de Venècia, en què hi ha representats Antoni Tàpies i Josep Guinovart.
- Es crea el grup Indika (Girona, 1952): Joaquim Casellas, Esther Boix, Joan Massanet, Jordi Curós, Evarist Vallès, Maria Oliveras, Francesc Torres Monsó, Emília Xargay i Bartomeu Massot.

1953

- Es presenta a Santander la primera exposició d'art abstracte d'Espanya.
- Antoni Tàpies participa en la II Biennial de São Paulo i rep el Primer Premi de la Jove Pintura.

1954

- Se celebra la II Biennial Hispanoamericana d'Art (l'Havana).
- Antoni Tàpies és present en la XXVII Biennial de Venècia. Exposa a l'Institut Carnegie de Pittsburgh, a la Galeria Martha Jackson de Nova York i a diferents ciutats dels Estats Units.

1955

- Es presenta l'efímer grup Taüll: Joan-Josep Tharrats, Marc Aleu, Jaume Muxart, Antoni Tàpies, Jordi Mercadé, Modest Cuixart i Josep Guinovart.
- Es crea el grup Sílex(1955-1957): Eduard Alcoy, Joan Hernández Pijuan, Carles Planell, Josep Maria Rovira Brull i Lluís Terricabres. • Se celebra la III Biennial Hispanoamericana d'Art (Barcelona).

- S'inaugura l'exposició «El arte moderno en los Estados Unidos» al Palau de la Virreina i al Museu d'Art Modern de Barcelona.

1956

- Es constitueix l'Associació d'Artistes Actuals (AAA) (1956-1965), dirigida per Alexandre Cirici.
- Michel Tapié publica *Antoni Tàpies et l'œuvre complète i Esthétique en devenir*, editats per Dau al Set (Barcelona).

1957

- Es crea el grup El Paso (1957-1960) a Madrid i Equipo 57 (1957-1962) a París.
- Se celebra la IV Biennial de São Paulo.
 - S'inaugura el I Saló de Maig (1957-1969) per iniciativa de l'Associació d'Artistes Actuals (AAA).
- Neix la revista *Correo de las Artes* (1957-1962). Va ser el principal aparador per difondre l'informalisme.
- Juan-Eduardo Cirlot publica *El arte otro: Informalismo en la escultura y pintura más recientes*, editat per Seix Barral el 1957 (Barcelona).
- Es presenta l'exposició «Otro arte: Exposición internacional de pintura y escultura» a la Sala Gaspar de Barcelona i a la Sala Negra del Museu d'Art Contemporani de Madrid, comissariada per Michel Tapié.

1958

- Se celebra la XXIX Biennial de Venècia (sala dedicada a Antoni Tàpies).
- Neix a València el Moviment Artístic del Mediterrani / Art Actual del Mediterrani (1958-1967).
- Es presenta l'exposició «The new American painting» al Museu Nacional d'Art Contemporani de Madrid, amb obres procedents del MoMA de Nova York.
- Antoni Tàpies és guardonat amb el Premi de la UNESCO en la XXIX Biennial de Venècia i amb el Primer Premi de l'Institut Carnegie de Pittsburgh.

1959

- Se celebra la V Biennial de São Paulo (sales dedicades a Tharrats i Cuixart). Modest Cuixart guanya el Gran Premi de Pintura.
- Juan-Eduardo Cirlot publica *Informalismo*, editat per Arte Omega (Barcelona).
- S'estrena l'exposició «Artistas del grupo El Paso» (Canogar, Millares, Feito, Saura) a la Sala Gaspar de Barcelona.

1960

- Se celebra la XXX Biennial de Venècia.
 - S'inaugura el primer Museu d'Art Contemporani de Barcelona (1960-1963).
- Es crea el grup 0 Figura (1960-1963), impulsat per Joan Hernández Pijuan, Rafael Santos Torroella, Joan-Josep Tharrats i Joan Vilacasa, amb el suport de la Sala Gaspar de Barcelona.
- Es crea el grup Gallot (Sabadell): Antoni Angle, Llorenç Balsach, Alfons Borrell, Manuel Duque, Josep Llorens, Joaquim Montserrat, Lluís Vilà i Francesc Bermúdez.
- Juan-Eduardo Cirlot publica *Ideología del informalismo*, dins *Cuadernos del Arte del Movimiento Artístico del Mediterráneo* (núm. 1).
- S'estrena l'exposició «New Spanish painting and sculpture» al Museu d'Art Modern de Nova York.
- S'inaugura l'exposició «Before Picasso; after Miró» al Museu Solomon R. Guggenheim de Nova York.

1961

- Se celebra la VI Biennial de São Paulo (hi estan representats Bosch i Vilacasa).
- Es crea el grup Síntesis (1961-1962): Teodoro Asensio, Carlos Mensa i Enrique Maass.

1962

- Se celebra la XXXI Biennial de Venècia.

- Es presenten les primeres retrospectives de Tàpies al Museu Guggenheim de Nova York i a la Kunsthhaus de Zúric.
- Es funda el Cicle d'Art d'Avui — oficialment, Ciclo de Arte de Hoy— (1962-1964).
- Se celebra el primer Saló Femení d'Art Actual (1962-1971).
- Es presenta la primera edició del Premi de Dibuix Joan Miró.
- S'inaugura la Galeria René Metras de Barcelona, promotora de la pintura informalista.
- Es crea el grup Krit (1962-1965): Josep Guinovart, Daniel Argimon, Josep Hurtuna, Jaime Bartolomé, Magda Ferrer, Igor Ortega i Emilio Porta.

1963

- S'inaugura el Museu Picasso de Barcelona amb obres de la col·lecció Sabartés.

1964

- Es presenta l'exposició «MAN: Mostres d'art nou (1964-1975)» a l'Antic Hospital de la Santa Creu de Barcelona. Aquesta iniciativa dona continuïtat als Cicles d'Art d'Avui.
- Es crea a Lleida el grup Cogul (1964-1965): Víctor Pérez, Ernest Ibáñez, Albert Coma Estadella, Albert Vives, Àngel Jové i Jaume Minguell.

1966

- S'inaugura el Museu d'Art Abstracte Espanyol de Conca, en què estan representats diversos artistes informalistes catalans.

Obres exposades

Eduard Alcoy

(Barcelona, 1930 - Mataró, 1987)

Pintura D-1/60

1960

Oli sobre tela

90 × 130 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Daniel Argimon

(Barcelona, 1929-1996)

Sense títol

1963

Tècnica mixta sobre tela

116 × 81 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Teodoro Asensio

(Barcelona, 1935-2016)

Sense títol

1961

Tècnica mixta sobre tela

81 × 65 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Erwin Bechtold

(Colònia [Alemanya], 1925 - Eivissa, 2022)

60-11

1960

Tècnica mixta sobre tela

36 × 46 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Lluís Bosch

(Sant Feliu de Guíxols, 1929 - Barcelona, 2019)

Neoforma síntesi

1964

Tècnica mixta sobre tela

60 × 73 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Armand Cardona Torrandell

(Barcelona, 1928 - Sant Pere de Ribes, 1995)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre tela

113 × 145 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Jean-Baptiste Chéreau

(Angers [França], 1907 - París, 1988)

Sense títol

1962

Tècnica mixta i grattage sobre fusta

92 × 60 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Modest Cuixart

(Barcelona, 1925 - Palafrugell, 2007)

Sense títol

1959

Tècnica mixta sobre tela

92,5 × 73 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Jordi Curós

(Olot, 1930 - Barcelona, 2017)

Pintura (vermell i negre)

1961

Oli i matèria sobre tela

125 × 75 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Manuel Duque

(Nerva [Huelva], 1919 - Sabadell, 1998)

Pegasus

1963

Pintura sobre tela

198 × 149 cm

Museu d'Art de Sabadell. Ajuntament de Sabadell

Agustí Español Viñas

(Barcelona, 1929-2016)

Estructura en vermell

1964

Tècnica mixta sobre fusta

174 × 122 cm

Col·lecció particular

Will Faber

(Saarbrücken [Alemanya], 1901 - Barcelona, 1987)

Composició en groc, verd i vermell

1964

Tècnica mixta sobre paper

26 × 38 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Magda Ferrer
(Barcelona, 1931)

Platejat

1960

Tècnica mixta sobre tela

38 × 46 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Magda Ferrer
(Barcelona, 1931)

Kenneth Rexroth

1963

Vinílic i grafit sobre tela

72 × 90,2 cm

Col·lecció MACBA. Dipòsit de l'Ajuntament de Barcelona. © Magda Ferrer

Joan Furiols
(Vic, 1937)

Sense títol

1957

Tela metàl·lica i pigments sobre fusta

75,5 × 101 cm

Col·lecció particular

Guillermo García Pibernat
(Barcelona, 1922-2009)

Sense títol

1964

Oli sobre tela

60 × 73 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Josep Guinovart
(Barcelona, 1927-2007)

Sense títol

1962

Tècnica mixta sobre fusta

76 × 61 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Joan Hernández Pijuan
(Barcelona, 1931-2005)

127-60

Oli sobre tela

1960

80,7 × 99,8 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Hsiao Chin

(Shanghai [Xina], 1935 - Milà, 2023)

Sense títol (Dedicada a Juan-Eduardo Cirlot)

1958

Tècnica mixta sobre tela

33 × 22 cm

Galería El Cisne, Madrid

Hsiao Chin

(Shanghai [Xina], 1935 - Milà, 2023)

Sense títol

1961

Tècnica mixta sobre paper Japó

30 × 61 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Hsiao Chin

(Shanghai [Xina], 1935 - Milà, 2023)

Sense títol

1961

Tècnica mixta sobre paper Japó

31,5 × 59 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Josep Hurtuna

(Barcelona, 1913-1978)

Vermell central

1964

Tècnica mixta sobre tela

65 × 100 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Joaquim Lluçà

(Vidreres, 1929 - Barcelona, 1973)

Terres i aigua

1963

Tècnica mixta sobre tela

92 × 73 cm

Museu d'Art de Girona, núm. reg. 130.949. Fons d'Art Diputació de Girona.

Joaquim Llucià

(Vidreres, 1929 - Barcelona, 1973)

Sense títol

1960

Paper de plata sobre tela (pintura amb plata)

60 × 81 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Alfons Mier

(Barcelona, 1912-1985)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre fusta

100 × 81 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Norman Narotzky

(Brooklyn [Nova York], 1928)

Paisatge cremant

1960

Oli sobre tela

130 × 162 cm

Col·lecció particular

Elena Paredes

(Rosario [Argentina] 1911 - Barcelona, 2006)

Pauvre humanité

1962

Tècnica mixta sobre tela

117 × 89 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Enric Planasdurà

(Barcelona, 1921-1984)

Sense títol

1958

Oli sobre tela

116 × 89 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Carles Planell

(Barcelona, 1927-2008)

Itimiti

c. 1960

Oli sobre tela

130 × 81 cm

Col·lecció particular, Barcelona

August Puig

(Barcelona, 1929 - Girona, 1999)

Ocell en vol

1957

Tècnica mixta sobre tela

81 × 100 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Albert Ràfols-Casamada

(Barcelona, 1923-2009)

Blanc

1960

Tècnica mixta sobre fusta

33 × 43 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Albert Ràfols-Casamada

(Barcelona, 1923-2009)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre fusta

33 × 43 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Maria Assumpció Raventós

(Sant Sadurní d'Anoia, 1930)

Temps i espai

1960

Tècnica mixta sobre tela

160 × 105 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Amèlia Riera

(Barcelona, 1934-2019)

Pintura

1962

Tècnica mixta sobre tela

130 × 97 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Ton Sirera

(Barcelona, 1911 - Lleida, 1975)

Escorça d'arbre

1959

Fotografia en blanc i negre, muntada sobre

bastidor. Còpia d'època

88,5 × 145,5 cm

Col·lecció Morera. Museu d'Art Modern i

Contemporani de Lleida

Ton Sirera

(Barcelona, 1911 - Lleida, 1975)

Abstracte

1959

Durada: 1'59"

Pintura 1962-63. Sang i sorra

1962

Durada: 7'57"

Pintura 1962-63

1963

Durada: 5'10"

Col·lecció Morera. Museu d'Art Modern i

Contemporani de Lleida

© Arxiu Ton Sirera, Lleida

Conxa Sisquella

(Centelles, 1926 - Barcelona 1996)

Terra de fòssils

1962

Pintura i collage sobre tela

65 x 81 cm

Fundació Fornells-Pla i Conxa Sisquella, la Garriga

Anita Solà d'Imbert

(Barcelona, 1906-1995)

Sense títol

c. 1965

Tècnica mixta sobre tela

62 x 75 cm

Col·lecció Imbert

Enrique Tábara

(Guayaquil [Equador], 1930 - Buena Fe [Equador], 2021)

Tròpic

1959

Tècnica mixta sobre tela

116 x 89 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Antoni Tàpies

(Barcelona, 1923-2012)

Terra i pintura

1956

Procediment mixt sobre fusta

33,5 x 67,5 cm

Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

Antoni Tàpies

(Barcelona, 1923-2012)

Pintura rosa i blava

1959

Procediment mixt sobre tela

162 x 97 cm

Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

Joan-Josep Tharrats

(Girona, 1918 - Barcelona, 2001)

Maculatura

1959

Tècnica mixta sobre paper

50 x 70 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Joan-Josep Tharrats

(Girona, 1918 - Barcelona, 2001)

Fòssil

1957

Tècnica mixta sobre tela

54 x 65 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Joan-Josep Tharrats

(Girona, 1918 - Barcelona, 2001)

77.777

1960

Oli sobre tela

89 x 116 cm

Museu d'Art de Girona, núm. reg. 137.488. Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art

Francisco Valbuena

(Barcelona, 1932)

Pintura

1966

Tècnica mixta sobre tela

65 x 54 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Romà Vallès

(Barcelona, 1923-2015)

Cosmogonies. Sèrie Gest

1957

Tècnica mixta sobre tela

130 x 182 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Romà Vallès

(Barcelona, 1923-2015)

Cosmogonies. Sèrie Blanca

1960

Tècnica mixta sobre tela

90 × 103 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Evarist Vallès

(Hostalets de Pierola, 1923 - Figueres, 1999)

Sense títol

1962

Tècnica mixta sobre tela

97 × 164 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Evarist Vallès

(Hostalets de Pierola, 1923 - Figueres, 1999)

Sense títol

1962

Tècnica mixta sobre tela

60 × 73 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Joan Vilacasas

(Sabadell, 1920 - Barcelona, 2007)

Planimetria

1960

Oli i matèria sobre tela

114 × 145 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Joan Vilacasas

(Sabadell, 1920 - Barcelona, 2007)

Pintura

París, 1958

Matèria i tècnica mixta sobre fusta

20 × 28 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Nadia Werba

(París, 1926)

Carlos

c. 1959

Oli sobre tela

97 × 131 cm

Biblioteca Museu Víctor Balaguer. Vilanova i la Geltrú

Joan Vilacasas

(Sabadell, 1920 - Barcelona, 2007)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre fusta

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Evarist Vallès

(Hostalets de Pierola, 1923 - Figueres, 1999)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Evarist Vallès

(Hostalets de Pierola, 1923 - Figueres, 1999)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Evarist Vallés

(Hostalets de Pierola, 1923 - Figueres, 1999)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Romà Vallès

(Barcelona, 1923-2015)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Romà Vallès

(Barcelona, 1923-2015)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Jordi Curós

(Olot, 1930 - Barcelona, 2017)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre tela

22 × 16 cm

Col·lecció particular, Barcelona

José Luis García Severo

(Barcelona, 1936)

Sense títol

1960

Tècnica mixta sobre tela

18 × 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Xavier Corberó

(Barcelona, 1935-2017)

Sense títol

c. 1960

Placa de bronze

18 x 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Josep Maria de Sucre

(Barcelona, 1886-1969)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre tela

18 x 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Norman Narotzky

(Brooklyn [Nova York], 1928)

Damar

1961

Tècnica mixta sobre tela

18 x 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Norman Narotzky

(Brooklyn [Nova York], 1928)

Sense títol

1962

Tècnica mixta sobre fusta

18 x 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Vicente Vela

(Algesires, 1931 - Madrid, 2015)

Sense títol

c. 1960

Tècnica mixta sobre fusta

18 x 14 cm

Col·lecció particular, Barcelona

Josep Maria Subirachs

(Barcelona, 1927-2014)

Espirals contràries

1963

Fusta i ferro

32 x 27 x 11 cm

Espai Subirachs

Índex del catàleg

Presentació
Carme Clusellas

Un altre art. Informalisme a Catalunya, 1956-1966
Joan Gil Gregorio i Conxita Oliver

Informalisme i expressionisme abstracte: antecedents i expansió
Lourdes Cirlot

Empremtes marginals de l'informalisme
Àlex Mitrani

Cronologia 1945-1966

Catalogació. Obres i documents exposats

Biografies

Bibliografia general

Traducció
English Translation

Crèdits del catàleg

Edició i producció:
Museu d'Art de Girona (Agència Catalana del Patrimoni Cultural)
Gabinet Tècnic del Departament de Cultura

Direcció:
Carme Clusellas

Coordinació científica:
Joan Gil Gregorio
Conxita Oliver

Coordinació tècnica:
Joan Duran

Suport tècnic:
Aurèlia Carbonell
Laia Pérez

Textos:
Lourdes Cirlot
Joan Gil Gregorio
Àlex Mitrani
Conxita Oliver

Correccions i traduccions:
LINK Multilingüe

Disseny gràfic:
Jordi Ortiz

Fotografies:
© Arxiu Ton Sirera, Lleida
Banc d'imatges VEGAP
© Christian Español
© Fotogasull
© Rafael Bosch
© Sofia Zubillaga Arechederra
© Argimon, Daniel (Barcelona, 1929-1996)
© Lluís Bosch, Modest Cuixart, Jordi Curós,
Josep Guinovart, Joan Hernández Pijuan,
August Puig, Albert Ràfols-Casamada, Maria
Assumpció Raventós, Josep Maria Subirachs,
Antoni Tàpies, Joan-Josep Tharrats, Joan
Vilacasas, VEGAP, Barcelona, 2023

Suport tècnic:
Entitat Autònoma del Diari Oficial i de
Publicacions

Imatge de la coberta:
Eduar Alcoy. Pintura D-1/60 (fragment). 1960.
Oli sobre tela. 90 × 130 cm. Col·lecció
particular, Barcelona. Fotografia: © Fotogasull

ACTIVITATS

27 d'octubre de 2023 / 18.00 h

Inauguració de l'exposició

11 de novembre de 2023 / 11:30 h

Visita comentada a l'exposició

A cura de Conxita Oliver i Joan Gil, comissaris

17 de febrer de 2024 / 11:30 h

Taula rodona «Una conversa informal. Un altre art a debat» i presentació del catàleg de l'exposició

Amb Àlex Mitrani, conservador d'art contemporani del MNAC; Lourdes Cirlot, teòrica d'art; Conxita Oliver i Joan Gil, comissaris

10 de març de 2023 / 11:30 h

“Taquem-ho tot!”. Taller familiar

Per a famílies amb infants de 4 a 10 anys

30 de març de 2023 / 11:30h

Visita comentada a l'exposició

A cura de Conxita Oliver i Joan Gil, comissaris

A demanda per instituts i centres educatius

“Trencar, cridar, actuar”.

Taller d'experimentació artística per adolescents de 12 a 16 anys

UN ALTRE ART

INFORMALISME

A CATALUNYA

EXPOSICIÓ TEMPORAL

Del 27 d'octubre de 2023
a l'1 d'abril de 2024

1956-1966

md'A Museu d'Art
de Girona

Per a més informació:

Museu d'Art de Girona comunicaciomag@gencat.cat / Tel. 972 20 38 34